

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

W ekspedycji miesięcznie	2.20 zł.
z odroczeniem miesięcznie	2.30 zł.
W agencjach miesięcznie	2.30 zł.
Przez pocztę już z odroczeniem	2.53 zł.

W razie wypadków spowodowanych ulgą wykrada, przeszkod w nakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Poczta: Konto bankowe 201 082

 Konto bankowe: Bank Powiatowy Chojnic.
 Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.
 Tel. 44. Adres telegr. „Dziennik Pomorski”. Skryt. post. 33

Chojnice, sobota 26-września 1925 r.
Ogłoszenia:

Ogłoszenia na stronie 6-lam od wiersza piąty lub jego miejsca 10 groszy — Eski. za tekst wiersz 3-lam. 20 groszy — Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytałym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Ogłoszenia przyjmują się do godz. 8. przed poł.

Polityczna zabawka w zgadywanego.

Nasz Sejm nudząc się wywczasami jakich ma więcej, aniżeli dzieci i nauczycieli w szkołach, a pozostawiając mitręę o złotego i o uporządkowanie skarbu i gospodarstwa krajowego ministrowi Grabskiemu, urządził sobie zabawę w zgadywanie, kto będzie następcą ministra Grabskiego. To jest dla niektórych naszych posłów daleko ważniejszem, aniżeli biedzenie się nad jakimiś tam zagadnieniami i koniecznościami państwowymi w postaci uporządkowania Skarbu państwa i budżetu handlowego. Gdy będzie potrzeba, da mu się nowe pełnomocnictwa i rzecz skończona. Lepiej przecież, gdy jeden kucharz zajęty jest przy szukaniu smakowitości dla strawnego obładu w postaci uporządkowania naszych trudności gospodarczych, aniżeli Sejm.

A gdy p. Grabski pokaże się kiepskim prokuratorą Sejmu, to go się zesadzi z stołka i posadzi kogo innego. I oto poszczególni posłowie zaprzatają sobie głowy, jakby to najlepiej zrobić, gdyby naprzykład Grabskiego nie chciano więcej.

Obok posłów zajmują się też politycznym wróżbiarstwem rozmaici domorośli politycy, jakieś tam niewyraźne grona działaczy z pod niewyraźnej gwiazdy. Mieli się zjechać w Genewie i mieć tam narady z wybitnymi ludźmi, a gdy wrócili, mieli już gotowe plany. Oto prezesem ministrów powinien zostać obecny minister wojskowości p. Sikorski, który przed blisko trzema laty dał się poznać jako dzielny prezes ministrów. Najpierw jako generał ma silną pięść, a powtórę jako prezes ministrów, wybrany po śmierci Prezydenta Narutowicza, gniotł z powodzeniem prawicę, a takiego teraz potrzeba. Lewica przyjąłaby go bardzo chętnie, tak samo witosowcy krakowscy stajęczycy, to jest monarchiści z gatunku starej szlachty, opierającej się na Żydach, dalej Narodowa Partja Robotników, a nawet Chrześcijańsko Narodowe Stronnictwo Rolników firmy Dubanowicza.

Na jakich podstawach i hasłach miałby się ten rząd utworzyć, to już jest tajemnicą tych, którzy ten rząd wysuwają. Przecież witosowcy a Narodowe Stronnictwo Rolników to ogień i woda, bo pierwsi wyina leżli reformę rolną a drudzy rękami i nogami się przed nią bronią jako ci, którzy mają ziemię pod tę reformę oddać.

Opowiadają dalej, że zanim dojdzie p. Sikorski do rządów, to będzie rząd przejściowy z obecnym marszałkiem Sejmu Ratajem na czele. A p. Witos objąłby wówczas marszałkostwo Sejmu. Prezes ministrów Rataj komenderowałby, skąd brać pieniądze na reformę rolną, a marszałek Witos zamykałby zaraz każde posiedzenie, któreby się takim wydatkiem opierało. Są tacy, którzy opowiadają, że do tego przyjdzie, jako że poseł Witos odgrażał się przeciw Sejmowi, że mu jest za łagodny i że przyszy Sejm będzie więcej ludowy od teraźniejszego i obecną reformę rolną poprawi. Jeżeli zatem p. Rataj będzie prezesem ministrów a p. Witos marszałkiem Sejmu, to oporny Sejm rozwiążą, a następnie oddadzą rządy p. Sikorskiemu, który ogłosi dyktaturę i pokaże jak to się rządzi bez Sejmu, a zarazem przygotowuje odpowiedni grunt pod nowe wybory sejmowe.

Podajemy te wszystkie pogłoski dla rozrywki czytelników, a zarazem dla pouczenia, jak się to u nas w Polsce rozmaici ludzie bawią w tanią politykę — niby dla dobra ojczyzny. Z tych pogłosek wynika ten sens, że natura polska jest niepoprawna. Niech tam sobie zagranicą gadają o naszych porządkach co chcą, dopóki jeszcze złoty jakoś żyje i bokami robi, niema sobie głowy czem zaprzatać.

Wstępne notowania giełdowe

24. 9. 1925 r. o godz. 10 przed połudn.

w Gdańsku:

100 złotych wypłata na Warszawę	89,50
100 złotych w notach	85,75
dolar	5,32

Od myślenia dostaje się tylko bólu głowy. A ponieważ Grabski staje się niewygodny, więc trzeba innego na jego miejsce posadzić. A gdy będzie źle, no, to się wynajdzie jakiegoś kozła ofiarnego, byle naród uspokoić i wszystko będzie dobrze.

Czyby bliska wojna?

Turcy powołują w szeregi rezerwistów. Dardanely mają być zamknięte dla wszystkich statków. Rząd turecki postanowił bronić Mossulu do ostateczności. Nie cofnie się nawet przed wojną z Anglią. Przyjaźń turecko sowiecka nabiera coraz większego znaczenia. Rząd turecki przyjmował kilka dni temu uroczyste flotę sowiecką. Sowiety poręczają Turcji obronę wszelkimi zbrojnymi siłami przeciw Anglii. Prezes ministrów angielskich zwołał ministrów na nadzwyczajną naradę, ażeby radzić nad depeszą z Iraku, domagającą się poparcia wojennego przeciw Turcji. Odwołują jednakowoż wiadomości, jakoby rząd angielski wysyłał wojska.

Dalsza emisja złotych polskich.

W Warszawie w kołach gospodarczych zastanawiają się nad tem, czy brakuje obrotowej gotówki nie dałoby się zaradzić przy pomocy zagranicznego kredytu pod opieką Ligi Narodów bez narażenia jednak niezawisłych praw Polski. Wiadomość ta ma pochodzić z kół rządowych. Pewności jednak dotąd niema.

Sprawy polityczne.
Anglja nie chce oddać Mossulu.

W Anglii panuje na Ligę Narodów ogromne rozgorzenie z tego powodu, że oddała sprawę Turcji pod rozstrzygnięcie Międzynarodowemu Trybunałowi w Hadze. Szłyta zatem z miecha wychodzą. Liga Narodów miała pójść na rękę Anglii. Dla czego? Anglja nie może pozbawić się Mossulu, ponieważ poderwałaby tem samą całą swą powagę w obec Iraku, Persji i Indji. Narody te upatrywałyby w tem słabość Anglii. Oprócz tego nieprzebrane źródła nafty w Mossulu są Anglii potrzebne tem bardziej, że stanowią niezbędne połączenie ze źródłami naftowymi w Persji, i flota angielska nie może się bez nich obyć.

Równocześnie rząd sowiecki stara się zbliżyć do Turcji, ażeby pokrzyżować plany Anglii. Sowiety przyrzekają popierać Turcję w sprawie Mossulu, równocześnie zaś nakłaniają ją do oporu przeciw utworzeniu floty angielskiej na Morzu Czarnem.

Państwo bez religji.

Tem państwem jest nie tylko bolszewja, ale i Czechosłowacja. Niedawno rozpisywalismy się o szerzącym się poganistwie wśród rodziców i dzieci w Czechosłowacji. Obecnie czytamy, że rząd czechosłowacki zamierza zupełnie skasować religję i wiarę. Minister oświaty pracuje nad okólnikiem, na podstawie którego rząd zamierza skasować wszelkie pobory dla duchowieństwa. Nadzór nad szkołami będzie miał rząd, a religja ma być nieobowiązkowym przedmiotem szkolnym. Zakładanie szkół wyznaniowych jest wzbronione, zaś obecne zostaną zwiniete. W miejsce religji będą uczyli w szkołach tak zwanej etyki czyli prawideł o moralności. Na państwowych wszechnicach nie będzie więcej teologicznych oddziałów, Cywilne małżeństwa uzyskają moc obowiązującą. Wszelkie kościelne majątki zostaną zamienione w jeden wspólny fundusz i dostaną się pod władzę państwową. Kościoły katolickie będą mogły być oddawane do użytku także innym wyznancom pod pewnymi warunkami.

**Walka przeciw umowie
bezpieczeństwa w Niemczech.**

W Niemczech zanosi się na zwalenie obecnego rządu. Stronnicy partji wszechniemieckiej burzą się coraz więcej na Stresemanna o chęć zawarcia umowy, mającej zabezpieczyć granice państwa francuskiego i niemieckiego. Wszechniemiecka „Kreuzzeitung” powiada, że taka umowa równałaby się wyrzeczeniu mocarstwowego stanowiska ze strony Niemiec. A Niemcy chcą być narodem wielkim, a nie małym. Naród niemiecki nie może się wyrzec ani kawałka ziemi, która była kiedyś ziemią niemiecką, a to musiały uczynić, gdyby się zgodził na umowę bezpieczeństwa.

Położenie w Chinach staje się groźne

Położenie w Chinach zaostrza się coraz bardziej wskutek podszuczującej roboty bolszewików. Popierany bowiem przez nich generał Yuhacyszuang gromadzi u granicy prowincji Szansi wojska. Gdyby do tej prowincji wkroczył, wówczas wystąpi przeciw niemu wielkorządca Mandzurji Tsantsolin, mający poparcie Japonji i Anglii.

Jest jeszcze druga wiadomość. Oto pomiędzy Tsantsolinem a tak zwanym chrześcijańskim generałem Fengjustiangiem, popieranym przez sowiety zanosi się na wojnę domową. Japonja zostanie w tym wypadku bezstronna.

Groźne położenie Anglii.

Gazeta angielska „Daily Chronicle” pisze że położenie w Anglii staje się z dnia na dzień coraz gorsze. Według ostatniej statystyki wynosiła liczba bezrobotnych w Anglii 1.254.000 to jest 191 220 więcej, niż przed rokiem, a 166 886 więcej niż w lipcu Wywóz w porównaniu z rokiem 1913 zmalał o 24 procent. Skutkiem tego handlowy bilans angielski staje się niekorzystny. A równocześnie ludzie bez pracy stają się złymi przewrotnymi, przyzwyczajają się do lenistwa i stają się tem samym nietylko ciężarem społeczeństwa ale nawet niebezpieczeństwem w obec wznoszącego bolszewizmu. Rząd zaś śpi, jest zmęczony, niema jasnej polityki i planu, ażeby położenie przemysłu naprawić.

Rozmaici politycy stwierdzają, że naród znajduje się w bardzo ciężkim położeniu i nie znać żadnego polepszenie.

W Lidze Narodów każą sobie nawzajem.

Na poniedziałkowym posiedzeniu Ligi Narodów zajmowano się gospodarczym położeniem Austrii i Węgier. Liga Narodów przyjęła jednomyślną rezolucję, wyrażającą rządowi węgierskiemu zadowolenie z powodu szybkich postępów w odbudowaniu gospodarzem Węgier. Zarazem wyraziła Liga Narodów nadzieję, że rząd węgierski zawrze ze swymi sąsiadami jaknajpomyślniejsze układy handlowe.

Równocześnie delegat Norwegji zdawał sprawozdanie o uporządkowaniu pieniądza w Austrii. Zgromadzenia Ligi postanowiło gratulować Austrii z powodu tak pomyślnego wydobycia się z trudności gospodarczych. Prezes delegacji austriackiej hr. Mensdorff podziękował Lidze a zwłaszcza jej generalnemu sekretarzowi Zimmermanowi za niezapomnianą pomoc, udzieloną Austrii w chwilach jej największego upadku.

Sprawy polskie.
Jednak Niemców gęsia skórka oblatuje.

Niemcy, którzy to nie mogą się zadowolić nawiądywać nad słabym położeniem Polski zagranicą, poczynają się niepokoić wizytą ministra Cziczierina w Warszawie, która ma nastąpić w najbliższych dniach. Wszechniemiecka „Ostpreussische Zeitung” przyznaje, że Niemcom przykry jest wiadomość o przyjeździe Cziczierina do Warszawy o tem, jak to „der geschäftige Pole“ (skrzętny Polak Skrzyński) stara się o jak najlepsze przyjęcie gościa. Gazeta ta pociesza się jednak, że Cziczerin przemieni się w niemieckiego Pawła, gdy przybędzie do niemieckiego uzdrowskiego. Wówczas zdolają go przerobić niemieccy politycy.

W podobnie zaniepokojony sposób rozpisują się również inne niemieckie gazety. Mówią o konferencjach pomiędzy Briandem, Cziczerinem, Skrzyńskim itd., a zwłaszcza ci, którzy szaleli z radości, gdy bolszewicy w r. 1920 wchodzili już na Pomorze, i pisali „es jauchzt das deutsche Herz.“

Bądź jak bądź myśl o jakimś sojuszu pomiędzy Polską a Rosją nietylko nie jest zła, ale kto wie, czybysmy na nim bardzo dobrze nie wyszli. Już sama możliwość takiego wzajemnego zbliżenia wzmacnia nas w stosunku do Niemiec. Moglibysmy w obec nich prowadzić inną politykę, aniżeli ją prowadzimy dotąd.

Skrzynki polskie w Gdańsku.

Jak wiadomo uzyskała polska poczta swobodę w całym Gdańsku i na całym obszarze, o ile chodzi o obszar handlowy. Wszędzie też będą mogły być rozmieszczane skrzynki polskie. Chodzi jedynie

o trzy skrzynki, które wiszą obecnie poza obrębem przepisów Ligi Narodów, ale i te skrzynki pozostaną prawdopodobnie na swych miejscach. Jedna z nich wisi na gmachu Generalnego Komisarjatu polskiego, a gmach ten zalicza się według prawa międzynarodowego za nietykalny. Skrzynka tam może zatem bez wszystkiego wisić. Druga skrzynka mieści się na gmachu Dyrekcji kolejowej. I tu skrzynka pozostanie prawdopodobnie ze względu na konwencję zawartą w Warszawie w r. 1921, a przyznającą polskim urzędom swobodę co do posługiwania się pocztą polską. Trzecia skrzynka, o którą by się rozchodziło, wisi na Domu Polskim. Tu dojdzie prawdopodobnie do porozumienia pomiędzy Gdańskiem a Polską, na co w myśl rozstrzygnięcia Ligi Narodów jest kwartał czasu.

Już jednak coś.

Ponieważ dochody państwowe doznały we wrześniu w stosunku z sierpniem polepszenia, postanowił minister skarbu poczynić rozmaite ulgi płatnicze. Rozłożoną zostanie mianowicie październikowa rata podatku majątkowego na 2 części z odłożeniem drugiej części na listopad. Druga część ma być pobrana w zbożu.

Dalej została odroczonej druga rata podatku gruntowego, płatna w terminie do 15 listopada br. tym rolnikom, którym w związku z zeszlórocznym nieurodzajem został odroczonej podatek gruntowy za rok ubiegły.

Wreszcie Bank Gospodarstwa Krajowego i Bank Rolny zostały upoważnione do rozkładania spłaty długów, przypadających do rolników w roku bieżącym, na terminy dłuższe aż od 1 kwietnia przyszłego roku. Jednocześnie rząd polecił, ażeby Kasy Państwowe płaciły spieszenie należności za dostawy i roboty rządowe.

Nasze miejsce w świecie.

Pod względem obszaru zajmujemy na świecie 29. miejsce, zaś pod względem ludności w Europie 11-te. Na kilometr przypada u nas 71 głów. Stoimy tu pod względem gęstości zaludnienia na 10 miejscu. Pszenicy produkujemy 10 milionów kwintali (kwintal = 100 centn.), co stanowi 1,3 zbiorów świata bez Rosji. Zyta 60 milionów kwintali, czyli prawie 30 proc. tego, co po za Rosją zbiera się na świecie. Zajmujemy tu drugie miejsce po Niemczech i przed Ameryką. Jęczmienia sprzątamy 16 i pół milionów kwintali czyli 8 procent produkcji świata, zaś owsa około 9 proc. Kartofli sprzątamy 28,6 proc. produkcji światowej i stoimy na 2 miejscu. Na piątym miejscu stoimy z burakami cukrowymi.

W dziedzinie bydła stoimy już tylko na 14 miejscu, to jest poniżej zaludnienia. Konie przywracają nam 8, a świnię nawet na 6.

Co do bogactw leśnych zajmujemy w Europie 6-te miejsce. Pod względem produkcji węgla przypada nam 5. miejsce, wafly 8, rudy żelaznej 7, cynku 3, soli potasowych 4.

Gorzej jest z ruchem publicznym. Pod względem kolei stoimy na 15 miejscu. Rozporządzamy załedwie 1,4 proc. kolei. Ruchu okrętowego nie mamy wcale.

Co do zapasu złota zajmujemy 21 miejsce na świecie. W tym roku przypada u nas na mieszkańca 0,83 dolara zł, w Argentynie 61,7 dol., Urugwaje 41,3, Holandji 37,7, Ameryce 26,8, Szwajcarii 23,8, Hiszpanji 22,2, Danji 20,3, Francji 11,7, Włoszech 5,5, Niemczech 4,7.

Prace około Cudownego Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej.

Doświadczenia, jakie w ostatnich czasach poczyniono z cennymi starymi obrazami, nakazują przeprowadzić rewizję ich stanu zachowania, by je zabezpieczyć przed niszczeniem. Przejęty troską o przekazanie jak najdalej potomności Cudownego Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. O. przeor Paulinów, przedstawił na Zjeździe Księżki Biskupów, który się odbył w końcu maja r. b. w Warszawie konieczność zbadania tego cennego obrazu przez fachową komisję.

Zjazd Księżki Biskupów zaprosił komisję w następującym składzie: Ks. Biskup Stanisław Zdzitowiecki, Ks. Biskup Antoni Laubitz, Ks. Biskup Antoni Nowowiejski, Dr. Stanisław Tomkowicz, Prof. Jerzy hr. Mysłowski, Prof. Wiesław Zarzycki, Prof. Jan Rutkowski, Konserwator Dr. Tadeusz Szydłowski, Dyrektor Zbiorów Państwowych Dr. Stanisław Turczyński, oraz jako przedstawiciel Twa Opieki nad zabytkami Przeszłości w Warszawie p. Mik. Piotrowski. Z zakonu OO. Paulinów wzięli udział w komisji: O. przeor Piotr Markiewicz i O. Pius Przezdziecki.

Komisja w wymienionym składzie zebrała się w dniu 1-go września na Jasnej Górze i po zbadaniu obrazu nabrała przekonania, że stan Cudownego Obrazu nie budzi obaw, jednakowoż wskazane jest oczyszczenie i zabezpieczenie go na przyszłość, zwłaszcza, że przeszło dwieście lat obraz nie był restaurowany. — Przeprowadzenie tych prac powierzono Prof. Janowi Rut-

kowskiemu z Warszawy, Kierownikowi Pracowni Konserwatorskiej przy Dyrekcji Zbiorów Państwowych. Nad tokiem prac, które rozpoczęte będą w połowie listopada br. a potrwać około 2 ch miesięcy, czuwać będzie wymieniona komisja.

Sprawa odszkodowania za grunta zabrane na rzecz reformy rolnej.

Ważnym było w rozmaitych Komisjach narad nad sposobem odszkodowania majątków, sprzedanych pod przymusem. Najsprawiedliwszym załatwieniem sprawy byłaby zapłata w gotówce. Na to jednak niema Skarb tyle pieniędzy. Nawet państwa bogate nie wyplacają całkowicie gotówką gruntów wywłaszczonych. Tem mniej jest do tego zdolna nasza uboga Polska. Przyjęto tu w końcu wniosek Chrześcijańskiej Demokracji, oparty na wszelkich okolicznościach. Oto, o ile przymusowy wykup majątków będzie konieczny, natenczas należy brać ziemię głównie od tych magnatów, którzy jej mają nazbyt dużo. Otóż takim właścicielom płaconoby gotówką mniej, zaś w listach zastawnych więcej. Listami zastawnymi należy ogólnie rozporządzać, ażeby ich kursu niepotrzebnie nie obniżyć. Z drugiej strony bez gotówki nie obejdziesz się żaden rolnik, ponieważ mu takowa jest potrzebna na coraz lepsze zagospodarowywanie się.

Przyjęto zatem wniosek, ażeby zależnie od rozmiarów wykupowanego majątku szacunek był wypłacony od 20 do 50 procent w gotówkę, a od 80 do 50 procent w listach zastawnych, a w tem jeszcze częściowo po kursie 70 proc., a częściowo po kursie nominalnym.

Uratowanie wkładów oszczędności wychodźców.

„Dziennik Ustaw” ogłasza ustawę z 18 lipca r. b. o przerachowaniu wkładów oszczędnościowych. Według tej ustawy wkłady markowe, złożone w swoim czasie w Pocztovej Kasie Oszczędności a dotąd nieodebrane, przerachowane zostaną na 20 procent ich wartości złotej w chwili złożenia na pocztę. O ile wkłady stanowią własność mas spadkowych lub depozyty sierocińskie, będą przerachowane na 50 proc. ich wartości złotej w chwili złożenia. O ile zaś pochodzą z przekazywania obcych walut, zostaną przerachowane na 80 proc. ich wartości złotej.

Zamówienia

na

„Dziennik Pomorski”

na miesiąc **Październik**
i na **IV. kwartał**przyjmuje się we wszystkich Urzędach
Pocztowych i w księgarni Dziennika
Pomorskiego ul. Człuchowska nr. 13

każdego czasu.

Jaskinia gry w Sopotcie ma zostać zamknięta.

W jednej z gazet węgierskich pojawiła się wiadomość że rząd węgierski udzielił zarządowi jaskini gry pozwolenie na urządzenie domu gry w Buda peszcie z filją nad jednym z wielkich jezior. W obec tego stawili postawie socjalistycznej w parlamencie gdańskim pytanie, czy wiadomości te są prawdziwe i czy w obec tego nie należałoby się zamknąć w Sopotcie te jaskini i obłożyć aresztem pieniądze i sprzęty kasyna zawczasu, zanim ci panowie ulotnią się, nie spłaciwszy nawet swych zobowiązań?

Wiadomości kościelne.

Powrót do Kościoła Katolickiego.

Z Mandzurji donoszą, że duchowny prawosławny Jan Koronin w Charbinie przyjął wiarę katolicką, podając się pod władzę Ojca św. Za przykładem jego kilka tysięcy Rosjan, zamieszkałych w Charbinie, przyjęło katolicyzm. Ojciec Koronin jednak, jak donoszą pisma wychodzące w Chinach, nie zaprzestał (za zgodą Rzymu) odprawiania nabożeństwa wedle rytuału wschodniego.

Powrót Rosjan na łono Kościoła katolickiego jest znamiennym z tego względu, że nie był on spowodowany pobudkami politycznymi.

Kronika miejscowa.

Chojnice, dnia 25 września 1925 r.

Dzisiaj: Bl. Władysława z Gielniowa w. patr. Pols.
Słońca wschód 5.52 zachód 5.51.
Księżycy wschód 1.58 zachód 10.11
Jutro: Cyprijana i Justyny mm.
Słońca wschód 5.53 zachód 5.49
Księżycy wschód 2.58 zachód 11.13

— **W interesie ogólnym** przypominamy, iż od 1 października wchodzi w życie przepis o oświetlaniu korytarzy. Odpowiedzialnym w razie nieoświetlenia i wynikłego w związku z tem nieszczęśliwego wypadku, jest właściciel domu, lub osoba z której winy to nastąpiło.

— **Mnożna dla urzędników** podwyższona została jak donoszą, na miesiąc październik z 42 na 43 punkty.

— **Urząd Skarbowy zawiadamia**, iż w myśl Art. 44 ustawy o podatku majątkowym przesłał Magistratowi i wszystkim gminom imienne listy płatników podatku majątkowego z oznaczeniem kwot ustalonego majątku i przypadającego podatku. Listy te są wydane na przeciąg 4 tygodni w urzędach gminnych jak i w tutejszym Urzędzie skarbowym do wglądu celem przeprowadzenia kontroli publicznej nad wymiarem podatku majątkowego.

Urząd tutejszy oraz urzędy gminne są obowiązane przyjąć protokolarnie uwagi osób przegladających spis.

— **Upiększenie fary chojnickiej.** W bieżącym roku dokończono wewnętrzną i zewnętrzną restaurację kościoła parafialnego, sięgającego XII wieku. Obecnie pracuje się nad upiększeniem dwóch ołtarzy, głównego i Matki Boskiej Różańcowej, zaprowadzając iluminację z żarówek elektrycznych których świecić się będzie razem przeszło sto. Wysiłki te ku upiększeniu naszej fary spotykają się z zupełnym znaniem parafian.

— **Z ruchu targowego.** Ostatni srodowy targ był nieco więcej ożywiony. Zwieziono bardzo dużą ilość owocu na który był również duży popyt. Stosunkowo był on bardzo tani, bo oddawano litr jabłek za 15 groszy z dobrych gatunków. Sliwki były też w tej cenie. Artykuły mięsne itd. nie uległy zmianie w cenie. Zabiera się jednak dużo z tych ostatnich spowrotem do domu.

— **Powiatowa konferencja nauczycieli.**

W nadchodzącą sobotę odbędzie się tu w Chojnicach w auli szkoły powszechnej powiatowa konferencja nauczycieli szkół powszechnych, na której omawiane będą bierzące sprawy, związane z życiem szkolnym. Oprócz tego każdorazowo przeprowadza się wzorowe lekcje szkolne. Wacacje jesienne jak wszędzie tak i tu rozpoczynają się z dniem 28 bm. i potrwać trzy tygodnie.

— **Ku ogólnej uwadze.** Bardzo często slyszy się między Polakami posługiwanie się językiem niemieckim. Jest to bardzo niepoehlebne postępowanie, gdyż znaczy to tyle, jak zapieranie się swego polskiego pochodzenia, co praktykowane przez zdrajców naszej narodowości za czasów zabobczych. Gorzej jednak jeszcze przedstawia się sprawa, o ile osoba, posługująca się tą niemczyzną, jest na stanowisku urzędnika. Niedawno jak pisano w naszej gazecie o pewnym urzędniku polskim, który śmiał publicznie się wyrazić w języku niemieckim „Kamin ist doch polnisch?” Podobny wypadek zaszedł znowu wczoraj, gdzie dwóch stojących wspólnie urzędników w mundurach, rozmawiało między sobą po niemiecku. Jakie wrażenie to robi na Polaków z jednej a na Niemców z drugiej strony, można sobie łatwo zobrazować. W przyszłości będziemy wypadki takie, z wymienieniem nazwisk odnośnych osób, podawać pod pręgiem opinii publicznej. Chyba wtenczas znajdzie się więcej poszanowania dla własnego języka a szczególnie u tych, którzy z racji swego stanowiska winni przyświecać dobrym przykładem.

— **Baczność — kieszonkowiec przy robocie!** Już długi czas nie slyszano tu u nas o kradzieżach kieszonkowych, aż wreszcie pojawili się tu jacyś oprychy uprawiający ten brudny proceder. Mimo iż sztuka kieszonkowiec złodziejstwa ma nie duże powodzenie, gdyż gotówki w ogólności nikt nie posiada, jednak są tacy, którzy kilkanaście złotych uważają jako swą własność. Tak poszło w tych dniach pewnemu obywatelowi, który sięgając po swój portfel do kieszeni spostrzegł iż tenże wraz z gotówką zmienił właściciela.

— **Choć młoda, ale już dość wyrafinowana.** Pewna dziewczyna wykorzystując nieobecność pani W. przywłaszczyla sobie złoty pierścionek dla spieniężenia go. Mimo młodego wieku, bo liczy ona dopiero 13 lat, działała już z pewnym obliczeniem. Czekała bowiem na skutek tej kradzieży. Kiedy jednak poszkodowana spostrzegła brak pierścionka, no i w dodatku wzięto młodą złodziejkę do nogi, odpierała ta czynione jej zarzuty. Obawiając się jednak, iż sprawa może się rychlej czy później wyswiecić, cichaczem przywiązała pierścionek sznurkiem do kłamki przy drzwiach mieszkania poszkodowanej. Tembardziej

Na sezon jesienny polecam w wielkim wyborze

Materiały męskie na ubrania i płaszcze. Materiały damskie na kostjummy i sukienki. Materiały bielizniane, fartuchowe i bawełniane.

Rynek 17

Juliusz Schreiber, Chojnice

Telefon 48

Z powodu ważnych spraw jak np. wybory do Sejmiku pow. uprasza się o zjawienie wszystkich członków.

Chojnice. Tow. śpiewu „Lutnia“ w piątek o godz. 8 wiecz. lekcja w szkole. Uprasza się o przybycie wszystkich czynnych członków.

Chojnice. Bacność Sokół! W niedzielę, dnia 27 bm. o godz. 14.30 zbiórka wszystkich druhów i druhów ćwiczących w hali miejskiej przy Pl. Piastowskim. Strój ćwiczebny należy przynieść ze sobą.

Chojnice. „Sokół.“ W niedzielę dnia 27 bm. o godz. 15 w hali miejskiej przy Pl. Piastowskim zebranie komitetu zabawowego oraz zarządu.

Chojnice. Bacność Bracia Strzelcy! Związki strzelanie połączone ze zjazdem delegatów odbędzie się w Bydgoszy w dniach 26, 27, 28 i 29 bm. Program u prezesa w hotelu Priebe.

Chojnice. Związek Inwalidów, Wdów i Sierot. Zebranie koła chojnickiego w niedzielę dnia 27 bm. o godz. 12 w poł. na sali hotelu Engla.

Omawiane będą b. ważne sprawy. Przybycie wszystkich członków konieczne.

Chojnice. Towarzystwo Pszczelnicze w Chojnicach, W niedzielę 27. b. m. o godz. 14. odbędzie się w lokalu pod Złotym Lwem zebranie. Z powodu zamówienia cukru nieclonowego dla pszczoł jest liczne przybycie konieczne.

Chojnice. Zebranie członków P.Z.K. i sympatyków odbędzie się dnia 25. 9 rb. o godz. 19 na sali p. Jazdzewskiego pod Złotym Lwem. Program: Uposażenie, przeszerogowanie pracowników kolejowych, pragnatyka służbowa, kasa chorych itp. O liczny udział uprasza

**Dział gospodarczy.
Targowica miejska.
Urzędowe Sprawozdanie targowej Komisji
Notowania Cen.**

Poznań, dnia 23. 9. 1925 r.
Sępdzono: 597 szt. bydła, 1578 szt. świń,
416 szt. cieląt, 752 szt. owiec,
— szt. wołów, — szt. buhajów,
— szt. krów, — szt. kóz,
— szt. prosiąt.

Razem 334 zwierząt.
Płacono za 100 kg. żywej wagi za

I. Bydło:
Woly
a) pełnomięsiste, wytuczone woly, najwyższej wartości rzeźnej niezapręgane 100-102
b) pełnomięsiste, wytuczone woly od lat 4 do 7 92-94
c) młode mięsiste, nie wytuczone i starsze wytuczone -80
d) miernie odżywione młode, dobrze odżywione starsze 60-62

Stadniki:
a) pełnomięsiste, wyrosłe, najwyższej wartości rzeźnej —
b) pełnomięsiste młodsze 84-86
Jalówki i krowy:
a) pełnomięsiste, wytuczone krowy, najwyższej wartości rzeźnej, do lat 7, -94
b) starsze wytuczone krowy, i mniej dobre młodsze krowy i jalówki -78
c) miernie odżywione jalówki i krowy -64
d) licho odżywione krowy i jalówki -50

II. Cielęta:
a) najprzedniejszego opasu (Doppellendary) —
b) najprzedniejsze cielęta tuczne -126
c) średnio tuczne cielęta i najprzedniejsze ssaki 110-116
d) mniej tuczne cielęta i dobre ssaki -110
e) liche ssaki -90

III. Owce:
a) starsze skopy tuczne, liche jagnięta, tuczne i dobrze odżywione młode owce 56-60
b) miernie odżywione skopy i owce 44-46

IV. Świnie:
a) tuczone ponad 150 kg. żywej wagi —
b) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi -170
c) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi -153
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi -150
e) mięsiste świnie ponad 80 kg. 134-136
f) maciory i późne kastraty 120-160
Przebieg targu spokojny.

Poznańska giełda zbożowa.
Poznań, 24. 9. 1925 r.

Warunek: Handel hurt. fr. st. zał. ładunek wag. dostaw. zaraz za 100 kg. w złotych.

Zyto	16.65--17.65 zł.
Pszonica	23.00--24.00
Jęczmień brow.	21.50--22.50
Owies nowy	17.50--18.50
Mąka żytn. 65 proc. wł. work.	24.00--28.00
70	24.00--27.00
Mąka psz. 65 proc. wł. work.	38.00--41.00
Ospa żytnia	11.00--12.00
Ziemniaki fabr.	2.30--2.50
Groch Victoria	25.00--28.00
Koniczyna biała	—
Płatki ziemniaczane	—
Koniczyna czerw.	—
Koniczyna szwedzka	—

Koniec części redakcyjnej.
Redaktor odpowiedzialny: Stefan Tobolski.
Drukarnia i nakładem Drukarni „Dziennika Pomorskiego” w Chojnicach.

Obwieszczenie.
Nauka w Doksztalającej Szkole Zawodowej w Chojnicach rozpoczyna się w czwartek, dnia 1 go października br. o godz. 6 tej wieczorem.
Wszyscy nowowstępujący uczniowie i uczennice zgłoszą się w kancelarii D. S. Z. w środę, dnia 30 września br. o godz. 6 tej wieczorem.
Nauka odbywa się w poniedziałki i piątki od 6 tej do 8.30, w środy i czwartki od 6 tej do 7.30 wieczor. Ćwiczenia hufców odbywają się w wtorki od 6-tej do 8 mej wieczorem.
Chojnice, dnia 22. września 1925 r. 2114
Rada Nadzorcza D. S. Z.

Załatwiamy bez żadnej zwłoki
wszelkie przekazy dewizowe pokryte gotówką jakoteż skupujemy wszelkiego rodzaju waluty obce.
Wykupione Inkasa regulujemy natychmiastowo w gotówce.
Polski Bank Handlowy
Oddział w Chojnicach.

Węgiel
górnoląski z pierwszorządnych kopalń na dogodnych warunkach kredytowych, dostarczamy po cenie **zł. 22,50 za gruby do orzech I,**
zł. 20,50 za orzech II,
za tonę franko wagon kopalnia.
Ze składu polecamy **pierwszorządny węgiel górnoląski** detalicznie po cenie **zł. 2,20 za ctr.**
Pomorskie Stowarzyszenie Rolniczo-Handlowe
Filja Chojnice.
Plac Jerzego 5. tel. 24.

Mifa Mifa

Szlagier sezonu!
Niezrównane zwycięstwa podczas światowych wyścigów kolarskich zdobyli na **rowerach** marki **Mifa** cykliści tej miary co:
Lorenz, Kroll,
Kaufmann, Pfister,
Jensen, Remold,
Oskar Tietz, Michael,
Suter, Noerenberg,
Passenheim, Berendt i inni.
Rower Mifa góruje nad innymi wyrobami niemieckimi.
Jako materiał używa się najlepsze angielskie rury stalowe. Pod każdym względem pierwszorządne wykonanie!
Jedyne zastępstwo:
Centrala samochodów
Ryszard Gehrke
Człuchowska 9 Chojnice Telefon 108.

Książki rewizyjne do urzędzeń ciśnienia węgla są do nabycia
w księgarni „Dziennika Pomorskiego”.

Nadeszło!
Pryma kiszona kapusta, groch, bób, kasza owsiana, margaryna, palmin i t. d.
MERKUR
Chojnice.

Skład z urządzeniem bez pomieszczenia
zaraz do wynajęcia. Zgł. do eksp. nin. pisma pod nr. 1025
Poszukuje zaraz lub później **3-5 pokojowego mieszkania** lub **zamienię moje 2 pokoje z kuchnią na większe,** za wynagrodzeniem. Zgłoszenia przyjmuje 2111
St. Jasnoch
ul. Strzelecka 2.
Poszukuję **mieszkania 3 pokoje z kuchnią** komorne z góry. Zgłoszenie do eksp. nin. pisma.
Kupię używane **urządzenie sklepowe**
Zgłoszenia pod nr. 10 do eksp. nin. pisma. 2097

1 kanapę, 1 lustro
Markowski, kom. miejski
Suknie, płaszcze kostjumy oraz **wszelkie prace wchodzące w zakres** wykonuje po cenach przystępnych. 2098
Salon-mód damskich Dworcowa 15.
Polecam się jako dobra

Zamawiam niniejszym pismo „Dziennik Pomorski” z Chojnic na miesiąc październik
proszę pobrać odemnie przez listowego przedpłatą miesięczną z opłatą pocztową razem **zł. 2,53 złotych**
dnia _____ 1925
Imię i nazwisko _____
miejscowość _____
ulica _____
okoliczności _____

Zamawiam niniejszym pismo „Dziennik Pomorski” z Chojnic na IV. kwartał
i proszę pobrać odemnie przez listowego przedpłatą 3 miesięczną z opłatą pocztową razem **zł. 7,60 złotych**
dnia _____ 1925
Imię i nazwisko _____
miejscowość _____
ulica _____
okoliczności _____

Pokój umeblowany od zaraz lub od 1. X. do wynajęcia. 2107
Człuchowska 11 II. p.
Młodsza **służąca** potrzebna **Wernerowa, Strzelecka 6.**
Kucharka lub dziewczyna która umie gotować może się zaraz zgłosić. 2100
Dworcowa 58. I p.